

شجاعت و شهامت امام حسین (علیه السلام)

نويسنده:

محمد على كلهر

ناشر چاپى:

مجهول (بي جا، بي نا)

ناشر ديجيتالي:

مركز تحقيقات رايانهاى قائميه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
9	شجاعت و شهامت امام حسین علیه السلام
9	مشخصات کتاب
9	
۸	تعریف لغوی
٩	
9	اشاره
٩	525 : 1.02 : 2
9	در دوران نوجوانی ۰
17	د. باخورد با معاه به
۱۵	شجاعت و شهامت در افشای چهره منافقانه یزید
١٨	شجاعت و شهامت امام حسین در دفاع از مال خویش و مسلمانان
19	شجاعت و شهامت در صحنه های جنگ
19	اشاره
7	در جنگ های جمل، صفین و نهروان
۲۰	در روز عاشوراد
77	درباره مرکز

شجاعت و شهامت امام حسين عليه السلام

مشخصات كتاب

عنوان : شجاعت و شهامت امام حسين(ع)

پدیدآورندگان: امام سوم حسین بن علی (ع) (توصیف گر)

محمدعلي كلهر(پديدآور)

ناشر: محمدعلى كلهر

نوع: متن

جنس: مقاله

الكترونيكي

زبان : فارسى

توصيفگر: شجاعت امام

قيام عاشورا

امام حسين (ع)

مقدمه

امام حسین (ع) میوه ای بر آمده از خاندان فضلیت است و مجمع فضایل اهل بیت (ع)، که مانند جد و پدر و مادرش در محدوده کمالات و فضایل حرکت کرده است. امام حسین (ع) وارث اوصاف جدش و پدرش امام علی و مادرش فاطمه زهرا است. یکی از صفات به ارث رسیده به امام حسین (ع) صفت زیبای ِ شجاعت و شهامت است، که در این مقال، در حد بضاعت اندک خود به بررسی این صفت در مورد حضرت اباعبدالله می پردازیم. در مکتب تربیتی اسلام، شجاعت و شهامت ملکه نفسانی است و نسبت آن بسته به قوت قلب است. هر اندازه نفس قدسی انسانی قوی تر و نیرومندتر باشد. انسان شجاع تر است. در قوت نفس که محصول ایمان است، هیچ کس به پای حضرت محمد (ص) نرسید. او در اجرای شریعت، شجاعی بی مانند و در جنگ علیه دشمنان اسلام از همه شجاع تر و قوی دل تر بود.امام علی (ع) می فرماید: «در شدت جنگ ما به پیغمبر اگرم (ص) پناه می بردیم که قسم به خدا او از همه ما شجاع تر بود. پس از پیامبر، حضرت امیرالمؤمنین که صاحب منصب «و الشجاعه الحیدریه »بود قوت نفس و بازوی خود را در هشتاد و چهار غزوه جنگ های اسلامی و سه جنگ زمان خود ثابت کرد. در زیر آسمان مردی شجاع تر از حسین (ع) نبود، زیرا شرایط ابراز شجاعت در مواقع ابراز شجاعت پیغمبر (ص) و امام

که در عاشورای امام حسین (ع) موجود بود.امام حسین (ع) در محاصره بود و دفاع می کرد. تشنه بود و جوانان و برادرانش کشته شده بودند. صدای العطش العطش کودکان بلند بود. یکی از این شرایط سخت برای از پا در آوردن یک قهرمان بزرگ کافی بود. امام حسین (ع) با همین شرایط شروع به جنگ کرد و چنان قوت قلب و قدرت بازو در جنگ نشان داد که چشم روزگار جنگجویی چنین ندیده است.شجاعت و شهامت امام حسین (ع) منحصر به روز عاشورا نبود. ایشان از دوران کودکی و نوجوانی در شجاعت و شهامت بی همتا بود. این مقاله ابتدا به تعریف لغوی و اصطلاحی شجاعت و شهامت اشاره کرده و سپس در فصل اول به شجاعت و شهامت امام حسین (ع) صحنه های سیاسی و اجتماعی در دوران کودکی، نوجوانی و جوانی تا عاشورا پرداخته است. در فصل دوم به شجاعت و شهامت ابی عبدالله در صحنه های جنگ پرداخته و مطالبی را در این خصوص آورده است. امید که مورد قبول حق قرار گیرد.

تعريف لغوي

معنای شجاعت (Courage) در لغت نامه دهخدا چنین آمده است: «دلیر شدن در کارزار، صفتی است از صفات اربعه جملیه که حد وسط است بین تهور و جبن. دلاوری، دل داری، دلیری.ملاصدرا در تعریف شجاعت گوید: «شجاعت خلقی است که افعال میان تهور و جبن دو طرف افراط و تفریط آنند و از رذائلند. خواجه طوسی گوید: شجاعت آن است که نفس غضبی، نفس ناطقه را انقیاد نماید تا در امور هولناک مضطرب نشود و اقدام برحسب رأی او کند تا هم فعلی که کند جمیل شود و هم صبری که نماید محمود باشد

و بالاخره حد اعتدال غضب را شجاعت گویند و طرف افراط را تهور و طرف نقصان را جبن گویند. «در اخلاق ناصری آمده است: «حکمای قدیم از قبیل فیثاغورس و سقراط و افلاطون برای سعادت و برای فضلیت چهار مرحله مقرر داشته اند که یکی از آن شجاعت است. «در تعریف اصطلاحی شجاعت گفته اند: «شجاعت از معانی قائم به نفس است، و رجال و ابطال و قهرمانی که در معرکه های جنگ و تحولات خطیر زندگی توانسته اند خود را در شکم حوادث برند، و با همه مشکلات دست به گریبان شوند و بر آن فائق گردند، شجاع گفته اند. «معنای شهامت (bravary) در لغت نامه دهخدا چنین آمده است: «شیردلی، شجاعت، دلیری، جرئت، توانایی، نوع هفتم از انواع تحت جنس شجاعت، شهامت است و آن عبارت است از حریص بودن بر افتنای امور عظام از جهت توقع ذکر جمیل. «در تعریف اصطلاحی شهامت گفته اند: «شهامت از معانی قائم به فکر است که انسان بتواند حقایق و اداراکات را بدون ترس و جبن بیان کند، از هیچ مقام و هیچ موقعیت و هیچ تهدید و وعد و وعیدی نهراسد و گفتنی ها را بگوید. »

شجاعت و شهامت در صحنه های اجتماعی سیاسی

اشاره

در این جا به نمونه هایی از شجاعت و شهامت امام حسین (ع) در صحنه های سیاسی اجتماعی از دوران کودکی، تا لحظه شهادت بصورت مختصر اشاره می نماییم. شجاعت و شهامت اباعبدالله در دوران کودکی و نوجوانی در برخورد با ابابکر و عمر در دفاع از حریم ولایت و امامت بی نظیر است. او در برخورد با معاویه و پسرش به افشای چهره پلید و منافقانه آنان پرداخت.

در دوران کودکی

صفت شجاعت و شهامت از دوران کودکی با امام حسین (ع) همراه بود. آن هنگام که در مسجد رسول الله در مقابل ابابکر ایستاد و از حق پدر بزرگوار و مظلوم دفاع کرد و بعداز شکل گیری سقیفه و استقرار حکومت ابابکر و به انزوا کشاندن امام علی (ع) و عادت دادن مردم به سکوت وسازش؛ در یکی از جمعه ها ابابکر بالای منبر پیامبر (ص) نشسته بود و خطبه می خواند. حضرت اباعبدالله وارد مسجد مدینه شدند و شجاعانه خطاب به ابابکر فرمودند: «هَذا مِنبَرُ أبی لا مِنبَرُ أبیک؛ این منبر پدرم است، نه منبر پدر تو،فرودآی.»بیان این واقعیت، در فضای آن روز مدینه، بسیار تکان دهنده بود. ابابکر سخت ناراحت شد و سری تکان داد و اعتراف کرد: راست گفتی این منبر پدر توست، نه منبر پدر من»

در دوران نوجوانی

امام حسین (ع) همواره با شهادت تمام از حریم ولایت که همانا حریم پدربزر گوارش امام علی (ع) بود، دفاع می نمودند. ابابکر از دنیا رفت و خلافت را همچون کالایی موروثی به «عمر» بخشید. روزی عمر بر بالای منبر مدینه سر گرم سخنرانی بود،در حالی که با تعاریف ساختگی خود را مطرح می کرد، گفت: «من از مؤمنین به خودشان سزاوار ترم.»امام حسین (ع) که نوجوان بود، وقتی ادعای عمر را شنید، شجاعانه برخاست و فریاد بر آورد: «انزل أیهاالک ذّاب مُعَن مِمْبُرِ أبی رَسوُل اللهِ لامنبر أبی بسیار دروغگو از منبر فرود آی که این منبر پدرم رسول خداست، نه منبر پدر تو». فریاد شجاعانه امام حسین (ع)

برای عمر بسیار تکان دهنده بود، زیرا مردم مدینه ده ها روایت در فضیلت او می دانستند. با فریاد او اوضاع مسجد تغییر کرد و عمر چاره ای جز سکوت و تصدیق سخن امام حسین (ع) را نداشت. عمر گفت: «به جانم سو گند آری! این منبر پدر تو است، نه منبرپدر من. راستی حسین! چه کسی این سخنان را به تو یاد داده است؟» در ادامه امام حسین بیعت غدیر را به یاد مردم آوردند و خلافت ابابکر عمر را زیر سؤال بردند و از حق ولایت دفاع نمود.امام حسین (ع) در ادامه اعتراض خود به عمر فرمودند: «... ای پسر خطّاب! کدام مردم تو را قبل از آن که ابابکر خلافت را به تو ببخشد، امیر خود ساختند که بر آنان حکومتی کنی؟ بی آن که دلیلی از پیامبر یا تأییدی از خاندان محمد (ص) داشته باشی، تا خشنودی شما خشنودی محمد باشد یا خشنودی خاندان او مایه نارضایتی او را فراهم کند؟!! سو گند به خدا! اگر زبان ها می توانستند راست بگویند و در عمل مؤمنین همدیگر را کمک می کردند، کار به اینجا نمی کشید که حق آل محمد (ص) را غصب کنید و بر بالای منبرشان قرار گیرید و حاکم مسلمین گردی و به قر آنی که در شأن اهل بیت نازل شد، در حالی که معانی آن را نمی شناسی و تفسیر آن را نمی دانی، جز آن که صدای آیات قر آن تنها بر گوش تو می رسد و عبور می کند، که خطاکار و درست کار نزد تو یکسان است. خداتو را آن گونه که سزاواری کیفر دهد، و از تو نسبت به آنچه بدعت گذاشتی سؤال فرماید. «در چنین لحظه حساسی، عمر چاره ای جز فرو آمدن از منبر نداشت. او شتابان در میان جمعی از هواداران خود به خانه امیرالمؤمنین (ع) رفت و اجازه گرفت و وارد شد و

اظهار داشت: «ای علی! ما امروز از فرزندت حسین چه ها که نکشیدیم! با صدای بلند در مسجد پیامبر بر سرمان فریاد کشید و مردم مدینه را بر ضد من شوراند.»امیرالمؤمنین (ع) با کلماتی حساب شده او را آرام کرد. در زمان خلافت عثمان که پست و مقام ها و منصب ها را به افراد خانواده و نزدیکانش سپرده بود و موجبات شورش مردم را فراهم ساخته بود؛ تنها کسانی که قدرت داشتند با شجاعت، اجتماع مردم را در روز حادثه در هم بشکنند، امام حسن و حسین (ع) بودند که جلوی خانه عثمان ایستادند و مانع حمله مردم شدند.

در برخورد با معاویه

الف روزی معاویه بالای منبر از علی بدگویی می کرد. امام حسین (ع) از راه رسید و شنید و با شمشیر به معاویه حمله کرد. معاویه فرود آمد و پشت منبر پنهان شد و عذرخواهی نمود و مبلغی بسیار به امام حسین (ع) تقدیم کرد که ایشان آن را میان فقرا تقسیم نمودند. پس از آن که معاویه جمعی از یاران حضرت امیرالمؤمنین (ع) را همراه با حجر بن عدی به شهادت رسانید، به سفر حج رفت. در مجلسی با اباعبدالله (ع) ملاقات کرد و متکبرانه گفت: «ای اباعبدالله! آیا این خبر به تو رسید ما با حجر و یاران او که شیعیان پدرت بودند، چه کردیم؟» امام پرسید: چه کردید؟ معاویه گفت: پس از آن که آنها را کشتیم، کفن کردیم و بر جنازه شان نماز میّت خواندیم. امام خنده ای کرد و اظهار داشت: «ای معاویه! این گروه در روز رستاخیز با تو مخاصمه خواهند کرد. به خدا سو گند! اگر ما به یاران تو تسلط می یافتیم، نه آنها را کفن

می کردیم و نه بر آنان نماز می خواندیم. ای معاویه! به من خبر رسیده که تو به پدر من ناسزا می گویی و علیه او اقدام می کنی و با عیب جویی، بنی هاشم را مورد تعرض قرار می دهی. ای معاویه اگر چنین می کنی پس به نفس خویش بازنگر و آن را با حق و واقعیت ها ارزیابی کن. اگر عیب هایی بزرگ را در آن نیابی بی عیب نیستی. درست است که ما با تو دشمنی داریم. پس از غیر کمان خود تیر رها می کنی و به هدفی که دیگران برایت تعیین کرده اند، نشانه می روی. تو از پایگاهی نزدیک، به دشمنی با ما برخاسته ای. سوگند به خدا! تو از مردی عمرو عاص اطاعت می کنی که نه در اسلام سابقه ای دارد و نه نفاق او تازگی، و نه رأی تو را خواهد داشت. ای معاویه! نگاهی به خویشتن بیانداز و این منافق را رها کن.»ج امام حسین (ع) با این که قرار دادنامه صلح را در دوران ننگین معاویه رعایت می کرد، امّا مبارزه منفی را با شجاعت و شهامت به روش های گوناگون تداوم می داد.روزی متوجه شد که مالیات یمن را بسوی شام می برند. امام حسین (ع) آنها را گرفت و به مدینه آورد و بین فقیران مدینه تقسیم کرد و این نامه را به معاویه نوشت: «از حسین بن علی (ع) به معاویه بن ابوسفیان، پس از حمد و ستایش خدا همانا، کاروانی با شترانی پر از بار از یمن بر ما می گذشت، که برای تو اموال فراوان و زینت آلات، و عنبر و عطریّات می آورد، تا در انبارهای دمشق ذخیره کنی و تشنگان فرزندان پدرت راسیراب سازی، من به آنها نیاز

داشتم و همه آنها را گرفتم، با درود. «د معاویه در سال های آخر زندگی، تلاش خود را بر انجام این مهم صرف کرده بود که از همه برای یزید بیعت بگیرد، و می دانست تا حسین بن علی (ع) در مدینه بیعت نکند، دیگر رجال و بزرگان جهان اسلام نیز حکومت یزید را قانونی نمی دانند. از این رو معاویه با مشاوران خود به مدینه سفر کرد و مجلسی بسیار جالب تر تیب و بزرگان بنی هاشم و حضرت اباعبدالله (ع) را برای شرکت در آن مجلس فرا خواند. وقتی امام حسین وارد شد، معاویه نهایت احترام را کرد و جای خوبی برای آن حضرت در نظر گرفت و ازحال فرزندان امام حسن مجتبی (ع) پرسید. آن گاه درباره بیعت با یزید سخن به میان آورد و از یزید گفت. ابن عباس خواست برخیزد و سخن بگوید که حضرت اباعبدالله (ع) بااشاره او را ساکت کرد و تذکر داد که هدف معاویه من هستم. آن گاه خود برخاست و با شهامت چنین افشا کرد: «پس از ستایش پرورد گار! ای معاویه، هیچ گوینده ای هر چند طولانی بگویدنمی تواند از تمام جوانب ارزش ها و فضائل رسول خدا (ص) مقداری نیز بیان کند. و همانا متوجه شدیم که تو چگونه پس از رسول خدا (ص) تلاش کردی برای بدست آوردن حکومت، خود را خوب جلوه دهی و از بیعت خود برای همگان صحبت کنی. اما هرگز!هرگز! ای معاویه ما فریب نمی خوریم که در صبحگاهان سیاهی ذغال رسوا شد و نورخورشید روشنایی ضعیف چراغ ها را خیره کرد. تو در تعریف خود و یزید آنقدر گفتی که دچار سیاهی ذعال رسوا شدی و ستم کردی تا آن که به

ظالمی تبدیل شدی و دیگران را از بخشش ها آنقدر بازداشتی که به انسان بخیلی تبدیل گشتی و آنقدر نیش زبان زدی تا فردی متجاوز نام گرفت. تو هر گز همه حقوق صاحبان حق را نپرداختی تا آن که شیطان بیشترین بهره را از تو برد و سهم خود را کامل گرفت. امروز نیز دانستیم آن چه را که درباره یزید گفتی، از کمال روحی و سیاست او نسبت به امت محمد (ص)؛ تلاش داری ذهن مردم را درباره یزید به انحراف کشانی. گویا فرد ناشناسی را تعریف می کنی، یا صفات فرد پنهان شده ای را بیان می داری، یا چیزهایی از یزید می دانی که مردم نمی دانند. نه یزید خود را به همه شناساند، و نه افکارش را آشکارا بیان داشت. پس بگو که یزید با سگ های تحریک شده بازی می کند، و کبوتر باز است و با کبوتران مسابقه می دهد. با زنان معروف به فساد سر گرم است و به انواع «لهو و لعب» خوش می گذراند. او را می بینی که در اینگونه کارها نیرومند معروف به فساد سر گرم است و به انواع «لهو و لعب» خوش می آوری. معاویه آن همه ستمکاری که برمردم روا داشتی، کافی است. معاویه رها کن این گونه د گرگونی ها را که بوجود می آوری. معاویه آن همه ستمکاری که برمردم روا داشتی، کافی نیست که می خواهی با آن خدا را ملاقات کنی؟ پس سو گند به خدا!تو بیش از این نمی توانی در رفتن راه باطل و ستم به پیش بتازی، و در تجاوز و ظلم به بندگان خدا زیاده روی کنی، زیرا کاسه ها لبریز شد، و بین تو و مرگ فاصله ای جز چشم پیش بتازی، و در تجاوز و ظلم به بندگان خدا زیاده موی کنی، زیرا کاسه ها لبریز شد، و بین تو و مرگ فاصله ای جز چشم پرهم زدن نمانده است... .»این سخزانی کوبنده، نقشه های معاویه را رسوا کرد و نگذاشت به اهداف شوم خود برسد.

شجاعت و شهامت در افشای چهره منافقانه یزید

الف طراحان سیاسی بنی امیه پس از مرگ معاویه می خواستند با تهاجم تبلیغاتی

چهره مطلوبی از یزید نشان دهند. از این رو یزید را واداشتند تا اشعاری در مدح و ستایش بنی هاشم و ارزش صلح و سازش بسراید و در شهر مدینه در میان قریش و بنی هاشم پخش کند. وقتی اشعار به دست امام رسید، پاسخ داد: «به نام خداوند بخشنده مهربان، پس اگر به تو دروغ می گویند به آنان بگو، من رفتاری دارم و شما نیز رفتار خودتان را دارید. شما از رفتار من بیزار و من از رفتار شما بیزارم.» ب پس از مرگ معاویه، فشار سیاسی نظامی یزید بر مخالفان به خصوص حضرت اباعبدالله زیاد شد. او فرمان صادر کرد امام باید بیعت کند و گرنه دستگیر خواهد شد و کشته می شود. ولید بن عتبه فرماندار مدینه، امام را به دارالحکومه فرا خواند.امام حسین (ع) هم در یک آمادگی رزمی مسلحانه، برادران و برادرزادگان را بسیج کرد، امام را به دارالحکومه فرا خواند.امام حسین (ع) هم در یک آمادگی رزمی مسلحانه، برادران و برادرزادگان را بسیج کرد، اصلاح کند، آیا خبری از معاویه به شما رسیده است که من را احضار کردید؟ ولید گفت: آری، معاویه مُرد و یزید بر جای او نشست و این نامه را فرستاد که شما باید بیعت کنید. امام حسین (ع) فرمودند: «شخصی همانند من که نباید پنهانی بایزید بیعت کنید. دوست دارم بیعت آشکارا و در اجتماع مردم باشد. وقتی فردا آمد و مردم را برای بیعت فراخواندید، مرا هم با مردم بخوانید تا همه با هم بیعت کنیم، ولید بن عُتبه، نظر امام را پذیرفت و عذر خواهی کرد و گفت می توانید بروید. مروان بن حکم در آن مجلس

حضور داشت. او به فرماندار گفت: اگر حسین از این مجلس برود،دیگر او را نخواهی یافت، او را زندانی کن یا بیعت کند و یا گردن او را بزن. امام حسین (ع) به خشم آمد و به مروان گفت: «وای بر تو پسر زرقاء، تو می خواهی دستور قتل مرا صادر کنی؟ به خدا سو گند! دروغ گفته و کور خوانده ای، اگر کسی چنین اراده ای کند، زمین را با خونش سیراب خواهم کرد. اگر دوست داری چنین شود پس برخیز و گردن مرا بزن اگرراست می گویی.». جامام حسین (ع) پس از اعمال عمره برای حج مُحِرم نشد و با یاران خود تا صحرای عرفات پیش رفت و دعای عرفه را خواند و در حالی که همه حاجیان عرفات می رفتند و چادر می زدند، امام راه عراق را در پیش گرفت و از آنان جدا شد و نشان داد آن گاه که اسلام در خطر باشد، تنها با انجام مراسم حج که جهاد ضعیفان است، نمی شود به دین و قرآن یاری داد. باید به کربلا رفت و مسلّحانه با طاغوتیان زمین جنگید. وقتی کاروان امام حسین (ع) به منطقه تنعیم که مسجد تنعیم در آن جا قرار دارد رسید به شترانی بر خورد کردند که از طرف فرماندار یزید در یمن، هدایا و مالیات به شام می بردند.امام (ع) آن اموال را مصادره کرد و خطاب به صاحبان شتران فرمود: «من شما را مجبور نمی کنم، هر یک از شما مایل باشد که به همراه ما به عراق بیاید کرایه تا عراق را به او می پردازم و او در طول این سفر از مصاحبت نیک ما برخوردار خواهید گردید،

و هر کس بخواهد از همین جا به وطن خود برگردد، کرایه از یمن تا این نقطه را به او می پردازم».

شجاعت و شهامت امام حسین در دفاع از مال خویش و مسلمانان

المف در روزگارانی که ولید بن عتبه شراب خوار و حد خورده، فرماندار مدینه بود،می خواست اموالی را که به حضرت اباعبدالله تعلق داشت، به زور و فشار تصاحب کند،چون خود را حاکم مدینه می دانست. امام حسین (ع) با شهامت و قاطعانه پیام داد: «به خدا سوگند! یا حق مرا می دهی و یا شمشیر خود را برداشته در مسجد رسول خدا (ص) بپا می خیزم و آنانی را که بامن هم سوگند و هم پیمان هستند، به قیام دعوت می کنم «وقتی دیگر بزرگان و شجاعان مدینه پیام امام حسین (ع) را به او برگردانند و یا ما هم شمشیرها را برداشته، به جنگ مسلحانه روی می آوریم. آنان نیز گفتند: یا اموال امام حسین (ع) را به او برگردانند و یا ما هم شمشیرها را برداشته، به جنگ مسلحانه روی می آوریم. فرماندار مدینه وقتی از شجاعت امام و یاران همراه او با خبر شد،اموال امام (ع) را پس داد.ب زمینی در شهر مدینه به امام حسین (ع) تعلق داشت و چون زمین مرغوبی بود معاویه در آن طمع کرد و دستور داد عوامل او در مدینه آن را تصاحب کنند. حضرت اباعبدالله (ع) با معاویه ملاقات کرد و قاطعانه به او گفت: «معاویه یکی از سه راه حل را انتخاب کن: یا زمین را از من خریداری کن و قیمت عادلانه آن را به من برگردان، یا زمین را از تو خواهم گرفت».ج حضرت مسلم بن عقیل زمینی کنند و گرنه هم پیمان های خود را فرا می خوانم و با شمشیر زمین را از تو خواهم گرفت».ج حضرت مسلم بن عقیل زمینی کنند و گرنه هم پیمان های خود را فرا می خوانم و با شمشیر زمین را از تو خواهم گرفت».ج حضرت مسلم بن عقیل زمینی

در مدینه داشت که معاویه در آن طمع کرد و دریک گفتگوی حضوری، مبلغ ناچیزی به مسلم داد و خواست زمین را تصاحب کند. به فرماندار مدینه نوشت زمین مورد نظر را تحویل بگیرد. وقتی این خبر به امام حسین (ع) رسید، نامه تندی به معاویه نوشت و اظهار داشت: «پس از ستایش پروردگار، معاویه! تو جوانی از بنی هاشم را فریب دادی و زمین او را خریدی که در اختیار او نیست. پول خود را از این جوان (مسلم) پس بگیر و زمین ما را به ما برگردان».معاویه دانست که نمی تواند زمین را تصاحب کند کسی را، نزد مسلم فرستاد که پول ما را برگردان. مسلم به عقیل به او پیام داد که پول را پس نمی دهم. اگر اصرار کنی گردنت را می زنم. معاویه وقتی پیام مسلم را شنید، یاد سخن پدرش عقیل افتاد و خندید، زیرا عقیل به معاویه گفت: تو که گفته بود: چهل هزار درهم است. معاویه گفت: تو که چشمانت نمی بیند، چرا با زنی با این مهریه سنگین ازدواج می کنی؟ عقیل گفت: می خواهم فرزندانی برای من بیاورد که اگر چشمانت نمی بیند، چرا با زنی با این مهریه سنگین ازدواج می کنی؟ عقیل گفت: می خواهم فرزندانی برای من بیاورد که اگر

شجاعت و شهامت در صحنه های جنگ

اشاره

در فصل دوم این مقاله به شجاعت و جنگ آوری و خط شکنی امام حسین (ع) در صحنه های جنگ اشاره می کنیم. امام حسین (ع) همان گونه که در صحنه های سیاست و اجتماع با شهامت و شجاعت بی نظیر خود از حریم اسلام و ولایت و مسلمین دفاع می نمود، در صحنه های جنگ و خط شکنی هم دلاوری

بی مانند بود.در این نوشـتار اشاره ای کوتاه به شـجاعت و جنگ آوری امام حسـین (ع) در جنگ های جمل، صفین، نهروان، بخصوص در روز عاشورا داریم.

در جنگ های جمل، صفین و نهروان

امام حسین (ع) همانند دیگر فرزندان امیرالمؤمنین (ع) در ماجرای پیکار با پیمان شکنان و ستمکاران و همه جا در رکاب پدر بود و هر جا مقتضی بود و پدر بزرگوارشان مانع حمله او نمی شد، شخصاً به جنگ دشمنان خدا و مسلمین می رفت. در جنگ جمل امام علی (ع) پرچم را به دست محمد بن حنفیه و در میسره به امام حسن (ع) و در میمنه لشگر به امام حسین (ع) به داد، و عمار بن یاسر را بر پادگان گماشت. جنگ جمل در نیمه جمادی الاخر سال سی وشش آغاز شد و امام حسین (ع) به عنوان یکی از سپهسالاران لشکر امام علی (ع) شجاعت های بی نظیری از خود نشان داد. در جنگ صفین که در ماه رجب سال سی و شش آغاز شد، ۹ واقعه اتفاق افتاد. امام حسین (ع) در این جنگ نیز سمت فرماندهی داشت و در رکاب پدر با دشمنان اسلام می جنگید. اگر چه طبق برخی روایات، علی (ع) به منظور اینکه مبادا نسل پیامبر منقطع گردد، دستور داده بود از رفتن حسنین (ع) به میدان جنگ جلوگیری کنند. در جنگ نهروان که عده ای از سپاهیان ساده لوح امام علی (ع) از پیش آمد حکمین عصبانی و منحرف شدند. و علیه امام علی (ع) شورش نمودند؛ امام حسین (ع) سمت فرماندهی داشت و در رکاب یدر بزرگوارش با دشمنان پیکار می کرد.

در روز عاشورا

امام حسین (ع) شجاعت را از جدش پیامبر (ص) به ارث برده بود. در روز عاشورا چنان شجاعتی از امام دیده شد که ضرب المثل شد. در روز عاشورا پس از آن که یاران امام حسین (ع) به شهادت رسیدند، امام تنها آماده پیکار

شد و به میدان آمد و به عمر سعد فرمود: «من یک نفرم شما هم؛ یک نفر؛یک نفر با من نبرد کنید.» یکی از فرماندهان نظامی شام به نیام «تمیم بن قحطبه» برابر امام قرار گرفت و گفت: ای پسر علی تا کجا بایید دشمنی خود را با یزیید ادامه دهی؟امام حسین (ع) فرمودند: «من به جنگ شما آمدم یا شما به جنگ من آمدید؟ من راه را برشما بستم یا شما راه را به رویم بستید؟ شما برادر و فرزندانم را شهید کردید.حال بین من و شما شمشیر حکم خواهد کرد». فرمانده نظامی شام با کمال جسارت به امام حسین (ع) گفت: «نزدیک من بیا تا شجاعت را به تو نشان دهم». امام حسین (ع) فریادی کشید و پیش رفت و با شمشیر چنان بر گردن فرمانده شامی زد که سربریده اش تا پنجاه زراع پر تاب شد. ترسی در لشگر کوفیان افتاد که فرمانده دیگری به نام «یزید أبطحی» فریاد زد و گفت: این همه لشگر در برابر یک نفر زانو زد و چون در شجاعت و نبرد معروف بود، خود به جنگ امام (ع) آمد. امام حسین (ع) به او فرمود: «مرا نمی شناسی که بی واهمه بسوی من می آیی؟» آن شخص جواب نداد و حمله را آغاز کرد. امام چنان با شمشیر بر سر او کوبید که جسم او دو نیمه شد و لاشه اش بر زمین افتاد.طبری مورخ مشهور در شجاعت امام حسین (ع) در روز عاشورا آورده است: «حسین (ع) سوار بر اسب شده و آمده در مقابل لشکر؛ شمشیر به دست گرفته از زندگی محروم، شایق به مرگ، دشمن را دعوت به مبارزه

می کند، اما احدی جرئت به میدان آمدن ندارد. امام (ع) به آن قوم حمله کرد، حمله ای سخت و غضبناک. مردی شجاع و دلباخته شهادت در حالی که همه اصحاب و فرزندان را از دست داده و کودک شیرخوار او را نیز کشتند، حمله کرد چون شیر ژیان بر صفوف دشمن تاخت، بر میمنه حمله کرد. بر میسره حمله کرد. عبدالله بن عمار بن یغوث گفت: «قسم به خدا ندیدم هیچ مرد جوان کشته و حادثه زده ای مانند حسین (ع) که فرزندان و اصحاب و جوانان اهل بیتش را کشته باشند، و مانند او شجاعت و جرئت و قدرت بر جنگ داشته باشد، همان طور که شمشیر می زد و پیش می رفت، از صولبت و هیبت شمشیر شرر بارش مردان شجاع زیر دست و پا می ریختند و فرار می کردند، او اعتنا به احدی نداشت و گرم معشوق و مبارزه با دشمن بود.در این موقع عمر بن سعد فریاد کرد: ای مردم این پسر کسی است که پشت گردنکشان عرب را به خاک نشانده و فرزند قتال العرب است چهل سال شمشیر زد، گفتند: چه کنیم؟ گفت: از اطراف حمله کنید. چهار هزار نفر از مردان اطراف خیام او را گرفتند و روابط او را قطع کردند و راه را بر او بستند. «این دلاوری ها در حالی بود که امام (ع) تنها شده بود و می دانست که شهید خواهد شد ولی شجاعانه و دلاورانه تا آخرین نفس جنگید و پشت به دشمن نکرد. و درس دلاوری و شجاعت را برای همه سپاهیان اسلام، به ویژه شیعیان به یادگار گذاشت.

درباره مرکز

بسمه تعالى

هَلْ يَسْتَوى الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که میدانند و کسانی که نمی دانند یکسانند ؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

١. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلين (كتاب الله و اهل البيت عليهم السلام)

۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵. گسترش فرهنگ عمومي مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

ساست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

```
۴.صرفا ارائه محتوای علمی
                                               ۵.ذکر منابع نشر
بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد.
                                           فعالیت های موسسه:
```

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

ع. توليد محصولات نمايشي، سخنراني و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. بر گزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.

ANDROID.Y

EPUB.

CHM.

PDF.

HTML.9

CHM.y

GHB.A

و ۴ عدد ماركت با نام بازار كتاب قائميه نسخه:

ANDROID.

IOS Y

WINDOWS PHONE.

WINDOWS.*

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

دريايان:

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن تو کلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵.

دفتر تهران: ۲۱۸۷۲۸۰ ۲۱۰

بازرگانی و فروش: ۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

